

สภาพปัญหาและการแก้ไขการจัดการห้องเก็บเครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Condition and Problems Solving of the Musical Instruments Storage

Room, Faculty of Music, Bangkokthonburi University

ศักดิ์สิทธิ์ สมितिธรรม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและการแก้ไขการจัดการห้องเก็บเครื่องดนตรี โดยศึกษาการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี, ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี และด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขการจัดการห้องเก็บเครื่องดนตรี ผู้วิจัยใช้การลงภาคสนาม เป็นระยะเวลา 3 เดือน ด้วยการศึกษาในกลุ่มประชากร คือ ผู้ใช้บริการห้องเก็บเครื่องดนตรี จำนวน 135 คน แบ่งเป็น กลุ่มนักศึกษา และ กลุ่มเจ้าหน้าที่และคณาจารย์คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาจากการปฏิบัติงาน 3 ด้าน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาระดับมาก คือ ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี ได้แก่ มีขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างที่มากเกินไป และมีกลไกเงื่อนไขจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยมากเกินไป 2) สภาพปัญหาระดับกลาง คือ ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีไม่มีทักษะในการดูแลอุปกรณ์เครื่องดนตรี และขาดกลไกแผนการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ 3) สภาพปัญหาระดับน้อย คือ ด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตำแหน่งดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ดนตรีโดยไม่แจ้งผู้รับผิดชอบ ทำให้เกิดการสูญหาย

2. ผู้วิจัยลงภาคสนามได้ข้อแก้ไขการจัดการสภาพปัญหาของห้องเก็บเครื่องดนตรี เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน คือ 1) ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี ควรลดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ลดกระบวนการดำเนินงานด้านเอกสาร หน่วยงานควรมีแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจน และทำความเข้าใจกับฝ่ายบริหารถึงความจำเป็นในจัดซื้อและจัดซ่อมเครื่องดนตรี 2) ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ควรนำระบบบำรุงรักษาวิผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม (Total Productive Maintenance หรือ TPM) มาประยุกต์ใช้กับห้องเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรี รวมถึงจัดอบรมงานด้านพัสดุแก่เจ้าหน้าที่ประจำห้องเก็บเครื่องดนตรีใหม่ 3) ด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี ควรมีแนวปฏิบัติและมีสมุดเอกสารที่ระบุเวลาในการเบิก-ยืม-คืนอุปกรณ์ดนตรีให้ชัดเจน และมีระเบียบปฏิบัติให้ผู้ใช้เครื่องดนตรี แจ้ง

¹ หัวหน้าสาขา คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ,saksit_smith@hotmail.com

เจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ดนตรี ไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องเก็บเครื่องดนตรีเป็นระยะเวลานาน

คำสำคัญ: ห้องเก็บเครื่องดนตรี, ปัญหา, การจัดการ

Abstract

This research aims to understand various problems of the instrument storage room and finds the solutions. There are 3 activities of the instrument storage room under the scope this research. Such activities are 1. instrument procurement 2. instrument maintenance 3. instrument lending. There are two methodologies in use in this research. The first is 3 months fieldwork research. The second is survey research which the researcher collected the data to analyze statistically. The population of this research is 135 which consists of students, staffs, and faculties of the Faculty of Music, Bangkok Thonburi University.

The research found that:

1. The overall situation of the problem of the 3 instrument storage room activities is considered moderate. The ranking of the severity of the problem are as follows. The instrument procurement problem is the most severe since there are too many procedures in procurement which lots of them also require the university management's approval to proceed. The instrument maintenance problem is moderate since the staffs at the music instrument storage room lack the skill to maintain the instruments in proper condition and the room is also deprived of any systematic maintenance plan. Finally, the instrument lending problem is the least serious of all since it only lacks the staff that is responsible for lending the instrument, so some lendings are not properly recorded which results in the loss of some instruments.

2. From the fieldwork research, the researcher's solutions to the instrument storage room problem are as follows: 1. For the instrument procurement activity, the process and paperworks for each procurement should be reduced. The instrument storage room should also have a proper procurement plan and have some discussions with the university management about the necessity of the procurement budget. 2. For the instrument maintenance, Total Productive Maintenance (TPM) should be applied. The proper training should also be provided to the room's staffs for the better understanding of how to maintain each instrument. 3. For the instrument lending, the guideline should be provided along with the proper recording method of instrument lending and returning. There should be also regulations about the proper usage of the instrument lent. Finally, the room should always have at least one staff responsible for instrument lending at a particular time.

Keywords: Instrument Storage Room, Problem, Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสถานประกอบการด้านการศึกษาด้านเครื่องดนตรี มีอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยสถานประกอบการเหล่านี้จะมีอุปกรณ์เครื่องดนตรีเอาไว้ใน นักเรียน/นักศึกษา ได้เบิกยืมไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นการเบิกยืมระยะยาว หรือระยะสั้น เป็นรายวัน ก็ตาม ต่างต้องมี ห้องสำหรับจัดเก็บ และเบิกจ่าย เป็นสัดส่วน ในลักษณะของคลังพัสดุ หรือ สต็อก สำหรับเครื่องดนตรี และอุปกรณ์ดนตรี โดยนอกจากวัตถุประสงค์ของห้องคลังพัสดุ หรือ สต็อก จะใช้เก็บเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่างๆ แล้ว ยังต้องมีการดูแลรักษาถือเป็นสิ่งที่เครื่องดนตรีต้องการอย่างสม่ำเสมอ เพราะถ้าเครื่องดนตรีขาดการดูแลรักษา เครื่องดนตรีนั้นก็จะไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ประสิทธิภาพ รวมถึงการที่เครื่องดนตรีได้รับการตรวจเช็คอย่างสม่ำเสมอคือสิ่งที่ทำให้อุปกรณ์อะไหล่ภายในเครื่องดนตรีอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน หรือถ้ามีอุปกรณ์อะไหล่ส่วนใดสักหรือผู้ใช้เครื่องหรือเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้ทราบถึงสาเหตุและดำเนินการแก้ไขอย่างเหมาะสม โดยกิจกรรมในการควบคุมการเบิกจ่ายเครื่องดนตรีนี้จะเกี่ยวข้องกับการคัดแยกเครื่องดนตรี, การคัดเลือก, การติดป้าย และที่สำคัญและเป็นหัวใจ คือ การควบคุมทางด้านเอกสาร ทั้งที่เกี่ยวข้องกับรายงาน (Status) การเคลื่อนไหว การรับและการเบิก-จ่าย ที่เรียกว่า Inventory Report และการควบคุมทางบัญชี

สำหรับคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีห้องเก็บเครื่องดนตรีจำนวน 1 ห้อง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ อาคาร 11 ห้อง 11201 ในปัจจุบันมีอาจารย์/บุคลากรและนักศึกษาของคณะดุริยางคศาสตร์เข้ามาใช้บริการเบิก-ยืมคืนอุปกรณ์ จำนวนมาก โดยทางคณะได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานห้องเก็บเครื่องดนตรี โดยยึดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับการบริหารงานห้องเก็บเครื่องดนตรีของคณะฯ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานในด้านอื่นๆ เพราะงานพัสดุสำหรับห้องเก็บเครื่องดนตรีเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุน การบริหารงานในด้านดนตรีของคณะดุริยางคศาสตร์ให้สามารถดำเนินงานไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ชัยชนะ กาญจนอักษร (2548) ได้กล่าวว่า การบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะพัสดุเป็นเครื่องช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารงานภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ในการปฏิบัติงานจริงก็มักจะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานพัสดุอยู่ มาก ทางผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานพัสดุเพื่อให้เกิดปัญหานี้ขึ้นน้อยที่สุด

จากการสัมภาษณ์คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์ พบว่า ปัญหาหนึ่งในการบริหารงานห้องเก็บเครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ เกิดจาก ขาดบุคลากรทำงานประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี และขั้นตอนการดำเนินงานและกระบวนการบริหารงานพัสดุที่ขาดประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา เช่น ปัญหาการขาดสำรวจข้อมูลความต้องการใช้อุปกรณ์เครื่องดนตรีของผู้ใช้จริง ทำให้การได้มาของข้อมูลเครื่องดนตรีไม่ตรงตามความต้องการใช้งาน ปัญหาการจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้งบประมาณที่ตั้งมีไม่เพียงพอ ปัญหาการลงบัญชีและทะเบียนคุมไม่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากมีเครื่องดนตรีจำนวนมาก รวมถึงเจ้าหน้าที่พัสดุยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ ข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัสดุอยู่

จากการที่ได้ทราบว่าในการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ ยังมีปัญหาประกอบกับ ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ของเจ้าหน้าที่ห้องเก็บเครื่องดนตรี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าผู้ปฏิบัติงานในห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี มีปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง และผู้ปฏิบัติงานคิดว่ามีแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน และแก้ปัญหาในปัญหานี้ๆ อย่างไร ซึ่งสารสนเทศที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพและปัญหาของห้องเก็บเครื่องดนตรี
2. เพื่อหาข้อปฏิบัติที่ดี ในการจัดการสภาพและปัญหาของห้องเก็บเครื่องดนตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีของผู้ปฏิบัติงานใน คณะดุริยางคศาสตร์ ด้วยการลงปฏิบัติภาคสนาม โดยประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานห้องเก็บเครื่องดนตรีของผู้ปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี, ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี และด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี โดยดัดแปลงมาจากกรอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุ 3 ด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

การกำหนดกลุ่มประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาทุกคน ระดับปริญญาตรี, ปริญญาโท, ปริญญาเอก และคณาจารย์ทุกคน ในคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 135 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ปลายปิด และปลายเปิด โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นปัญหาในการวิจัยโดยดัดแปลงจาก สำนักนายกรัฐมนตรี (2535) เรื่องวิทยายุทธการพัสดุ:ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุและที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามแนวปฏิบัติทางพัสดุ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการควบคุมพัสดุ และด้านการจำหน่ายพัสดุ เป็นด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี, ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี และด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี ซึ่งการกำหนดประเด็นปัญหาในการสร้างข้อคำถาม

ผู้วิจัยได้จากการลงภาคสนามปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีเป็นระยะเวลา 90 วัน จากนั้นนำปัญหาของการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ได้จากการลงภาคสนามมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นประเด็นปัญหาที่จะสร้างในแบบสอบถาม และกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่สรุปได้จากการลงภาคสนาม หลังจากสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามโดยวิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามที่ใช้ได้คือตั้งแต่ 0.60 ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 50 ข้อคำถาม จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตามที่กำหนด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มประชากร จำนวน 135 ฉบับ และผู้วิจัยดำเนินการเก็บคืนด้วยตัวเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 130 ฉบับ ได้ค่าออกมาเป็นร้อยละ 96.3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ กล่าวคือ ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนปัญหาการบริหารงานพัสดุของใช้งานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีทั้ง 3 ด้าน ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และลงข้อสรุป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยโดยสรุปพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกรงเทพนครบุรี โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยที่ 3.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ข้อค้นพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ถึงระดับน้อย ซึ่งเรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงไปต่ำ ดังนี้

1) สภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดที่ 3.56 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.63 คือ ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี ได้แก่ มีขั้นตอนและกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างที่มากเกินไป และมีกลไกเงื่อนไขจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยมากเกินไป ประกอบกับการกำหนดคุณลักษณะครุภัณฑ์ดนตรีมีขั้นตอนที่ยุ่งยากทำให้การจัดหาพัสดุทางอุปกรณ์ดนตรี ดำเนินการได้ไม่ทันต่อการใช้งาน

2) สภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางที่ 3.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.58 คือ ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีไม่มีทักษะในการดูแลเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ และขาดกลไกแผนการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งผู้ปฏิบัติงานดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี โดยบางครั้งเป็นนักศึกษาตรวจสอบอุปกรณ์ทางดนตรีขาดความจริงจังในการดำเนินการ ทำให้ไม่ทราบว่าพัสดุทางดนตรีชำรุดหรือสูญหาย และสถานที่จัดเก็บพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่เสื่อมสภาพรอจำหน่ายไม่เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน

3) สภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยที่ 2.22 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.74 คือ ด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี ได้แก่ ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตำแหน่งดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายพัสดุโดยไม่แจ้งผู้รับผิดชอบหรือผู้ปฏิบัติงานพัสดุทำให้เกิดการสูญหายของพัสดุ และผู้เบิก-ยืม ไม่นำเครื่องดนตรีมาคืนตามกำหนด

2. ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามปฏิบัติงานดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีได้ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี คือ

1) ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี ควรลดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ลดกระบวนการดำเนินงานด้านเอกสาร หน่วยงานควรมีแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจน หน่วยงานคณะดุริยางคศาสตร์ควรมีแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจนและจัดซื้อพัสดุเท่าที่จำเป็นในแต่ละปีการศึกษา ลดระบบโปรแกรมการทำงานให้น้อยลง รวมถึงควรจัดอบรมงานด้านการจัดการงานพัสดุแก่เจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีใหม่ หรือผู้ที่เข้ามารับหน้าที่ชั่วคราว

2) ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ควรนำระบบการบำรุงรักษา เช่น ระบบการบำรุงรักษาแบบมีส่วนร่วม (TPM) มาประยุกต์ใช้กับงานคลังพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรี รวมถึงควรจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ประจำห้องเก็บเครื่อง

ดนตรีใหม่หรือผู้ที่เข้ามารับหน้าที่ชั่วคราว ด้านการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องดนตรี และตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ชำรุดเสื่อมสภาพอย่างจริงจังและจำหน่ายออก โดยการจำหน่ายพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีควรดำเนินการมากกว่าปีละ 1 ครั้ง และควรรวบรวมพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ชำรุดหรือการจำหน่ายไว้ที่เดียวกันอย่างเป็นสัดส่วน

3) ด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี จัดหาเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ชัดเจน โดยควรมีแนวปฏิบัติการเบิก-จ่าย/ยืม-คืนพัสดุ และมีสมุดเอกสารที่ระบุวัน-เวลาในการเบิก-จ่าย/ยืม-คืนพัสดุให้ชัดเจน และมีระเบียบปฏิบัติให้ผู้ใช้พัสดุแจ้งเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีการเคลื่อนย้ายพัสดุ ไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่พัสดุบ่อย และควรจัดทำระบบออกเลขครุภัณฑ์เป็นระบบบาร์โค้ด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยอภิปรายในประเด็นสำคัญไว้ดังนี้

1. ด้านการจัดหาและจัดซ่อมเครื่องดนตรี พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมีสองประเด็น คือ 1) มีขั้นตอนและกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้างที่มากเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละครั้งมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่ยุ่งยาก ต้องดำเนินการหลายขั้นตอน และการดำเนินการแต่ละขั้นตอนก็มีความสลับซับซ้อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ประกอบกับเอกสารที่มีจำนวนมากจำเป็นต้องใช้ความละเอียดรอบคอบสูง เช่น การจัดเสนอราคาซื้อ-ซ่อม จึงทำให้การจัดหาพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีในขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกรัตน์ คล้ายทองคำ (2541) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานพัสดุ มหาวิทยาลัยบูรพา และพบว่า ปัญหาการบริหารงานพัสดุด้านการจัดหาพัสดุมีขั้นตอนการจัดหาพัสดุมากเกินไป 2) ต้องเป็นไปตามกลไกเงื่อนไขจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน มีการบริหารจัดการ โดยขึ้นตรงกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย หรือเจ้าของมหาวิทยาลัย เมื่อต้องการจัดซื้อจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบผ่านทางเจ้าของเสียก่อน โดยเมื่อมหาวิทยาลัยเป็นการทำงานระบบเอกชนย่อมแสวงหาความมั่นคงสูงสุดทางการตลาด นอกจากผลกำไรในรูปแบบของเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยแล้วก็คือ จำนวนยอดนักศึกษาของแต่ละคณะอีกด้วย รวมถึงเงื่อนไขด้านการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย โดยในคณะใดที่มีจำนวนยอดนักศึกษามาก สามารถทำรายได้สูงให้กับมหาวิทยาลัยการอนุมัติงบประมาณในเรื่องต่างๆ ค่อยข้างเป็นไปได้ง่าย ซึ่งทางคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นคณะขนาดเล็กและปริมาณนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายของทางผู้บริหารกำหนดได้ ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้เกิดเงื่อนไขในการขออนุมัติในการจัดซื้ออุปกรณ์ดนตรีรวมถึง ต้องตัดลดงบประมาณซ่อมบำรุงอุปกรณ์ดนตรีในแต่ละปีลงคงเหลือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น สอดคล้องกับ เฉลิมขวัญ คุรุบุญวงศ์ (2555) กล่าวว่า เป้าหมายของธุรกิจ (goal of the firm) หมายถึง การเพิ่มพูนความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (maximization of shareholder wealth) โดยความมั่งคั่งนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดกำไรหรือผลประโยชน์ที่เป็นจำนวนตัวเงินเท่านั้น อาจหมายถึง กลุ่มลูกค้า หรือทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น โดยสามารถก่อให้เกิดรายได้ต่อผู้ประกอบการในระยะยาว

ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามปฏิบัติงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีพบปัญหาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง คือ ควรลดขั้นตอนกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้าง ลดกระบวนการดำเนินงานด้านเอกสาร หน่วยงานควรมีแผนการจัดซื้อจัดจ้างให้ชัดเจน และจัดซื้อพัสดุเท่าที่จำเป็นเพื่อให้งานรวดเร็วขึ้น รวมไปถึงควรมีการจัดอบรมงานด้านพัสดุแก่เจ้าหน้าที่ห้องเก็บเครื่องดนตรีใหม่ หรือพนักงานชั่วคราว สอดคล้องกับผลการวิจัย ของสุพรรณิ สุวรรณวล (2550) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่พึงประสงค์ของการบริหารงานพัสดุมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และพบว่า ด้านการ

จัดหาพัสดุ ได้แก่ ปรับปรุงระเบียบของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับระเบียบของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัสดุให้มากขึ้น มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะครุภัณฑ์ ควรลดขั้นตอนในการจัดหาและการกระจายอำนาจลงสู่หน่วยงานระดับล่างให้มากขึ้น พร้อมให้ความรู้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการบริหารคุณภาพของเดมมิง (ปรียาวดี ผลอนง, 2553) ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ส่วนหนึ่ง คือ กำหนดวิธีการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และขั้นตอนการปฏิบัติ (Do) คือ ทำการศึกษาและฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีการทำงานในแต่ละครั้ง

2. ด้านการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีไม่มีทักษะในการดูแลเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ และขาดกลไกแผนการดูแลรักษาเครื่องดนตรี รวมถึงอุปกรณ์อื่นๆอย่างเป็นระบบ ด้วยสาเหตุที่เจ้าหน้าที่ประจำห้องเก็บเครื่องดนตรี ได้ให้นักศึกษาดูแล หรือผลการเรียนไม่สมบูรณ์ ทำหน้าที่ ทำให้การตรวจสอบอุปกรณ์ทางดนตรีขาดความจริงจังในการดำเนินการ ทำให้ไม่ทราบว่ามีพัสดุทางดนตรีชำรุดหรือสูญหาย ทำให้การดำเนินงานของห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีมีปัญหาเป็นประจำ สอดคล้องกับ สีน่า พอนมาเจติ (2556) กล่าวว่า ด้านการวางแผนบุคลากร ควรมีการวางแผนบุคลากรให้ละเอียด และชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม ควรรับเอาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ที่เหมาะสมกับตำแหน่ง

ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามปฏิบัติงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีพบปัญหาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง คือ ระบบบำรุงรักษาวิผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) มาประยุกต์ใช้กับงานคลังพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรี เป็นระบบการทำงานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance ตัวย่อ PM) โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ประจำห้องที่เป็นนักศึกษาผลการเรียนไม่สมบูรณ์ปฏิบัติ ซึ่งเป็นหนึ่งในวิชาโครงการวิชาชีพของนักศึกษาด้วย โดยทำในส่วนของเครื่องเป่าทั้งหมดของคณะฯ ผลที่ได้ทำการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน เป็นระยะเวลา 3 เดือน ผลของกรนำมาใช้งาน สามารถที่จะรับมือกับงานเสียฉุกเฉิน หรือ Breakdown maintenance (BM) ได้ในระดับ ดี สอดคล้องกับ พลรัตน์ กลิ่นพุ่ม (2561) กล่าวว่า หลังจากมีระบบกลไกการบำรุงรักษาไม่ว่าแบบใด ย่อมทำให้อุปกรณ์เครื่องดนตรีมีการเสียที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยการบำรุงรักษาก็ควรทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้ทำวิจัยเห็นว่าควรจัดอบรมแก่เจ้าหน้าที่ประจำห้องเก็บเครื่องดนตรีใหม่หรือผู้ที่เข้ามารับหน้าที่ชั่วคราว ด้านการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เครื่องดนตรี และควรสำรวจอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ชำรุดเสื่อมสภาพอย่างจริงจังและจำหน่ายออก โดยการจำหน่ายพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีควรดำเนินการมากกว่าปีละ 1 ครั้ง และควรรวบรวมพัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ชำรุดการจำหน่ายไว้ที่เดียวกันอย่างเป็นสัดส่วนอีกด้วย

3. ด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรี พบว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตำแหน่งดูแลห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ชัดเจน ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายพัสดุโดยไม่แจ้งผู้รับผิดชอบหรือผู้ปฏิบัติงานพัสดุทำให้เกิดการสูญหายของพัสดุ และผู้เบิก-ยืม ไม่นำเครื่องดนตรีมาคืนตามกำหนด โดยเป็นปัญหาที่เกิดจากการที่ทางห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีไม่มีพนักงานประจำห้องจัดเก็บที่ชัดเจน โดยในปี 2560 ได้รับพนักงานประจำห้องเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นเวลา 2 เดือน แต่เนื่องจากทางเจ้าหน้าที่ตำแหน่งเลขาคณะลาออกจึงต้องย้ายลงไปปฏิบัติงานตำแหน่งนี้ทดแทน เมื่อมีผู้ต้องการเบิก-ยืมอุปกรณ์เครื่องดนตรี จึงให้เจ้าหน้าที่เลขาคณะมาเปิดห้องให้เบิก-ยืม แต่ด้วยภารกิจหน้าที่ของเลขาคณะฯ ค่อยข้างมีมากต่อมาจึงกลายเป็นผู้มาเบิก-ยืม จะขอยืมมาเปิดห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีเบิกอุปกรณ์เองโดยไม่มีเจ้าหน้าที่กำกับดูแล โดยในบางครั้งผู้เบิกก็ไม่จดบันทึกการเบิก-ยืมอุปกรณ์ทำให้ไม่สามารถติดตามได้ในกรณีอุปกรณ์สูญหาย สอดคล้องกับ คำนาย อธิปรัชญาสกุล (2550) กล่าวว่า หน้าที่ของพนักงานคลังสินค้า (Warehouse) หมายถึง หน้าที่ในการรับสินค้า (Receiving) โดยการตรวจสอบจำนวน คุณลักษณะในการที่จะแยกแยะ จัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ โดยการจัดการที่มีระบบการตรวจสอบและตรวจนับความถูกต้องที่เกี่ยวข้องกับปริมาณ, จำนวน, สภาพ และคุณภาพ

คลังสินค้าทุกประเภทจะทำหน้าที่ในฐานะผู้ทรงสิทธิในความเป็นเจ้าของสินค้าชั่วคราว ซึ่งหมายถึง ความรับผิดชอบที่จะมีต่อตัวสินค้า นั้นย่อมหมายถึงว่า เมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี อุปกรณ์เครื่องดนตรีจึงเหมือนไม่มีผู้เป็นเจ้าของในตัวอุปกรณ์เหล่านั้นด้วย

ผู้วิจัยได้ลงภาคสนามปฏิบัติงานห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีพบปัญหาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง คือ จัดหาเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ชัดเจน โดยควรมีแนวปฏิบัติการเบิก-จ่าย/ยืม-คืนพัสดุ และมีสมุดเอกสารที่ระบุวัน-เวลาในการเบิก-จ่าย/ยืม-คืนพัสดุให้ชัดเจน และมีระเบียบปฏิบัติให้ผู้ใช้พัสดุแจ้งเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อมีการเคลื่อนย้ายพัสดุ ไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่พัสดุบ่อย และควรจัดทำระบบออกเลขครุภัณฑ์เป็นระบบบาร์โค้ด โดยทั้งนี้ประเด็นด้านการเบิก-ยืมเครื่องดนตรีกลับมีปัญหในระดับน้อย จากการสำรวจ ซึ่งมีผลจากการบริหารจัดการของคณะฯ ในช่วงเวลาที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี โดยให้นักศึกษาเกรดยังไม่สมบูรณ์ ต้องสอบหรือส่งงานให้ครบก่อน แล้วถึงจะเปลี่ยนเป็น เกรดมาตรฐาน (I) ในรายวิชาที่ไม่คิดหน่วยกิต มาปฏิบัติหน้าที่แทน โดยในระหว่างปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บเครื่องดนตรี สามารถงานอื่นๆที่ค้างส่งมาทำได้ โดยในภาคการศึกษาที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561 มีนักศึกษาจำนวน 1 คน ซึ่งปฏิบัติงานได้ในระดับน่าพอใจ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรกำหนดรูปแบบพร้อมทั้งรายละเอียดและขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนเป็นแนวปฏิบัติเดียวกันลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.2 ควรมีการนำระบบบำรุงรักษาวิผลแบบทุกคนมีส่วนร่วม หรือ TPM (Total Productive Maintenance) มาใช้ โดยมีใช้เฉพาะเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดเก็บเครื่องดนตรีเท่านั้นที่ต้องดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องดนตรี แต่ต้องเป็นทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์เครื่องดนตรีขึ้นนั้นอีกด้วย

1.3 ควรมีการติดตามประเมินการใช้อุปกรณ์เครื่องดนตรีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์เครื่องดนตรี ทำให้การตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องดนตรีประจำปีรวดเร็วไม่ยุ่งยาก

1.4 ควรจัดหาสถานที่สำหรับจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ชำรุดเสื่อมสภาพการจำหน่ายไว้เป็นที่เดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการสำรวจตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่เกินความจำเป็นและเพื่อป้องกันการสูญหายของอุปกรณ์เครื่องดนตรี

1.5 จัดหาเจ้าหน้าที่ประจำห้องจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรี โดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และทำงานเต็มเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์เครื่องดนตรีในขั้นตอนต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรี

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2.3 ควรมีการประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บและดูแลอุปกรณ์เครื่องดนตรี ของ ผู้ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ห้องจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องดนตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2.4 ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านพัสดุของผู้บริหารแต่ละหน่วยงาน ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ คล้ายทองคำ. (2541). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการงานพัสดุ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ปริญญา นิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คำนาย อธิปรัชญาสกุล. (2550). **การจัดการคลังสินค้า Warehouse Management**. กรุงเทพฯ. โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิง
- เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์. (2555). **การเงินธุรกิจ**. กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยชนะ กาญจนอักษร. (2548). **ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุของเจ้าหน้าที่พัสดุ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาวดี ผลนอก. (2553). **การจัดการคุณภาพ**. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พลรัตน์ กลิ่นฟุ้ง. (2561). **การดูแลรักษาเครื่องดนตรีด้วยระบบการทำงานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน**. ปริญญานิพนธ์ บัณฑิตศึกษา. คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- ลีน่า พอนมาเจตี. (2556) **สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขการบริหารงานบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว**. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 หน้า 83-95
- สโรชา ดวงมิ่งโรจน์. (2555). **การจัดการดูแลรักษาทรัพย์สิน**. กรุงเทพฯ. Adisa Group, บมจ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2535). **วิทยายุทธการพัสดุระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ**. กรุงเทพฯ
- สุพรรณิ สุวรรณวล. (2550). **รูปแบบที่พึงประสงค์ของการบริหารงานพัสดุมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- อุรา วงศ์ประสงค์ชัย. (2556). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุของผู้ปฏิบัติงานพัสดุมหาวิทยาลัยนเรศวร**. วารสารบัณฑิตศึกษา.ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 หน้า 139-148.